

REACTIE OP DE CONSULTATIE MODERNISERING RIJKSOCTROOIWET 1995

Op het voorgelegde voorstel tot wijziging van de Rijksoctrooiwet ('ROW'), waarbij een van de meest in het oog springende wijzigingen het verlies van het 'registratieoctrooi' zou zijn, reageren wij als volgt.

Octrooien hebben onder het MKB in Nederland al lang een slechte reputatie: ze worden vaak gezien als een instrument van grote bedrijven, omdat ze verhoudingsgewijs met andere IE-rechten duur zijn om te verwerven, onzeker zijn en veel tijd in beslag nemen (ook na het voorbereidende proces en de aanvraag kan het verleningsproces nog vele jaren kosten, als het al tot verlening komt) en – naast prijsgeving van bedrijfsgeheime kennis aan de openbaarheid – ook nog kostbare gerechtelijke procedures vergen om ze effectief tegen inbreukmakers in te zetten.

Dat beeld gaat voorbij aan de verschillende economische functies die een octrooi kan vervullen: als het handhaven van het octrooirecht de enige functie was, zou een systeem waaronder alleen een getoetst octrooi mogelijk is, zeer voor de hand liggen.

Men kan gelukkig meer met octrooien: ze kunnen de innovatieve kracht van een onderneming tonen, ze kunnen investeerders en financiering helpen aantrekken, ze kunnen kruislicenties en samenwerkingen bestendigen en zo zijn er nog meer functies die een octrooi in het economisch verkeer kan vervullen.

Wij staan regelmatig innovatie-gedreven start-ups en scale-ups bij die die baat hebben bij de huidige regeling omdat deze regeling voor dit soort jonge bedrijven vroegtijdige en kosten-efficiënte bescherming van intellectueel eigendom mogelijk maakt.

De zorgen die sommigen uiten ten aanzien van niet getoetste octrooien zijn naar onze mening dan ook niet terecht: dergelijke rechten kunnen immers niet zomaar worden gehandhaafd, maar bieden wel veel voordelen en wat meer zekerheid omtrent de haalbaarheid van snelle verlening, nog voordat men – indien gewenst – het octrooi doorzet naar andere landen, waar het veelal wel getoetst zal worden. In Duitsland heeft men de mogelijkheid van het *Gebrauchsmuster*, waar nog altijd veel gebruik van kan worden gemaakt. De toegankelijkheid van bescherming voor technische innovatie wordt hier mee geholpen. Het niet getoetste octrooi biedt in ons land een vergelijkbaar instrument om bereikbare bescherming te bieden aan het MKB. Grotere bedrijven hebben immers de middelen om bredere octrooiportfolio's aan te leggen en in de lucht te houden. De kleinere bedrijven moeten echter ook in staat zijn om hun *unique selling points* qua innovaties doeltreffend vast te leggen en te beschermen.

De exclusiviteit die octrooirechten aan uitvinders bieden, geeft hen niet alleen controle, maar versterkt bovendien de onderhandelingspositie en aantrekkingskracht van deze bedrijven voor partners, investeerders, klanten en werknemers. Juist de huidige Nederlandse regelgeving omtrent octrooiverlening is aantrekkelijk voor startende bedrijven, omdat het zekerheid biedt dat de te maken kosten ook zullen leiden tot registratie en verlening van een octrooirecht binnen afzienbare tijd. Deze regeling en het goede vestigingsklimaat voor innovatieve bedrijven maakt het dan ook aantrekkelijk voor dat soort bedrijven om zich in Nederland te vestigen.

De EPO en EUIPO hebben in een recent rapport over het functioneren van bedrijven in de EU ook geconstateerd dat er een correlatie bestaat tussen prestaties van bedrijven en het bezit van geregistreerde intellectuele eigendomsrechten, waaronder octrooirechten. Deze bedrijven presteren beter dan bedrijven die niet over octrooirechten beschikken [1]:

"Firms that own IPRs have on average 23.8% higher revenue per employee than firms that do not. In terms of types of IPR, owners of patents have 28.7% higher revenue per employee, trade mark owners 23.3% and designs owners 29.3%. The last column of Table E2 shows that firms that register IPRs pay on average 22% higher salaries than firms that do not. The highest salaries are paid by patent owners (43.3%), followed by design owners (24.8%) and trade mark owners (20.9%)" (p. 8).

en

"Table E4 summarises the main findings from the econometric analysis. With corrections for other relevant factors, revenue per employee is 41% higher for IPR owners than for firms that do not register IPRs. This relationship is particularly pronounced for SMEs. In this group of firms, the difference in revenue per employee between owners of IPRs and firms without registered IPRs is 44%. While the rate of ownership among SMEs is relatively low at just under 10%, it seems those SMEs that do register IPRs perform much better than their counterparts without.

IPR owners among the large firms also perform better than the large firms without IPR registrations but in this group the difference is much smaller than among SMEs. Revenue per employee is higher for large IPR-owning firms compared to non-owners"(p. 9-10).

Tegelijkertijd constateren de EPO en EUIPO dat nog maar een klein deel van de *small and medium enterprises* over octrooirechten beschikt (1,1 %, [1] p. 3): de eerder genoemde nadelen en

Het beschikken over intellectuele eigendomsrechten zoals octrooirechten ondersteunt innovatie en verstrekt de prestaties van bedrijven. Bescherming van intellectuele eigendomsrechten dient derhalve niet alleen een individueel doel, maar speelt ook een grote rol in de collectieve, Europese innovatiestrategie. Zoals de Europese Commissie in het rapport 'The future of European competitiveness: Report by Mario Draghi' over de strategische positie van Europa [2]:

"First – and most importantly – Europe must profoundly refocus its collective efforts on closing the innovation gap with the US and China, especially in advanced technologies." (p. 6).

Daarbij geeft het Draghi rapport aan dat één van de barrières voor het creëren van scale-ups en innovatieve bedrijven voortkomt uit onderbenutting van onderzoeksresultaten. Met verwijzing naar de EPO, stelt het Draghi rapport vast dat [3]:

"(...) EU companies, especially SMEs, underutilise the possibility of formally protecting their Intellectual Property Rights (IPR), which is often necessary to compete globally. Only 9% of SMEs in the EU own formal IPR such as patents, trademarks and designs, compared to more than 55% of large companies. This is partially due to the complex and costly procedures involved in filing IPR applications across fragmented national systems, as well as by a lack of expertise and awareness regarding the importance of protecting IPR." (p. 244)

Juist terwijl ook het Draghi-rapport oproept om verschillende vormen van regelgeving juist aan te passen *"to favour strategic innovation"* ([3] p. 247), zien wij niet in waarom de Nederlandse wetgever gegeven de politieke voornemens en geopolitieke ontwikkelingen, een kostenefficiënte procedure vervangen voor één die meer onzekerheid met zich meebrengt. Wij adviseren de wetgever dan ook de ROW op dit punt niet te wijzigen en geen gedwongen getoetst octrooi te introduceren.

Coupry Advocaten

Voetnoten

[1] EPO & EUIPO, Intellectual property rights and firm performance in the European Union Firm-level analysis report, January 2025

Link: https://euipo.europa.eu/tunnelweb/secure/webdav/guest/document_library/observatory/documents/reports/2025_IPRs_firm_performance_in_the_EU/IPRs_firm_performance_in_the_EU_Full_R_en.pdf

[2] The future of European competitiveness. Part A: a competitiveness strategy for Europe, September 2024.

[3] The future of European competitiveness. Part B: in-depth analysis and recommendations, September 2024.

COUPRY